

Workshop „The EU Budget in the Climate Era“ v Kodani se věnoval klimatickým nástrojům, novým vlastním zdrojům a udržitelným veřejným financím

20.5.2026 - Sojková Machoň... | Právnická fakulta UK

Dne 15. května 2026 se na Právnické fakultě Kodaňské univerzity, v rámci centra CLIMA - Centre for Climate Change Law and Governance, uskutečnil workshop „The EU Budget in the Climate Era“, který byl organizován ve spolupráci s katedrou finančního práva a finanční vědy a Právnickou fakultou Univerzity Karlovy, jako partnerskou institucí v rámci 4EU+ Aliance. Workshop byl součástí diseminace projektu JUDr. Miroslavy Večeř, Ph.D., LL.M., „From Climate Change to Fiscal Innovation: Transforming the EU Budget for Sustainability with CBAM, Climate Tax and ETS“ (číslo projektu: MA/25/F4/0/014 4EU+).

Workshop zahájila Dr. Beatriz Martinez Romera, Associate Professor in Environmental and Climate Change Law a vedoucí centra CLIMA. Ve svém úvodním vystoupení zdůraznila aktuálnost tématu a představila příspěvek s názvem „*The EU ETS and the EU Budget: from Carbon Market to Budgetary Resource?*“, v němž se zaměřila na hlavní rysy systému EU pro obchodování s emisemi (EU ETS) a na jeho význam jako potenciálního zdroje financování rozpočtu EU. V navazujícím vystoupení představila JUDr. Miroslava Večeř, Ph.D., LL.M., odborná asistentka katedry finančního práva a finanční vědy výzkum realizovaný v rámci projektu „*From Climate Change to Fiscal Innovation: Transforming the EU Budget for Sustainability with CBAM, Climate Tax and ETS*“. Ve svém příspěvku s názvem „*The Future of EU Climate Finance: Fiscal Innovation, New Own Resources and Climate Tax 2.0*“ analyzovala perspektivy a právní rámec SFEU a představila svůj koncept Climate Tax 2.0, stejně jako teorii klimatické daně navázané na DPH. Současně prezentovala unikátní model vyvinutý v rámci jejího habilitačního výzkumu, jehož cílem je posílit flexibilitu fiskálního rámce EU. V rámci diskuse byla pozornost věnována otázce, zda lze klimaticky orientované nástroje propojit s příjmovým systémem rozpočtu EU. Debata se rovněž zaměřila na slučitelnost takových řešení s rámcem primárního práva EU. Diskuse dále ukázala, že jak EU ETS, tak CBAM mají hybridní regulatorní a fiskální charakter. V této souvislosti účastníci diskutovali, zda by přidělení části těchto příjmů do rozpočtu EU mohlo přispět k posílení autonomní finanční kapacity Unie, a to při zachování souladu se zásadami svěřené pravomoci, subsidiarity a fiskální suverenity podle primárního práva EU.

Další příspěvek s názvem „*Italy's experience with the digital service tax*“ přednesl online Dr. Ernesto Marco Bagarotto, Associate Professor na Università degli Studi di Milano. Doc. Bagarotto představil hlavní rysy italské daně z digitálních služeb a upozornil na specifické charakteristiky její konstrukce. Diskuse se dále zaměřila na právní kvalifikaci italské DST, zejména na její koncepci jako nepřímé daně, nikoli jako tradiční daně z příjmů právnických osob. Toto rozlišení je významné, protože DST není vybírána z čistého zisku, ale z hrubých příjmů plynoucích z vybraných digitálních služeb spojených s uživateli nacházejícími se v příslušné daňové jurisdikci. Diskuse nabídla také srovnávací perspektivu s obdobnými opatřeními přijatými v jiných jurisdikcích. Pozornost byla věnována rovněž vztahu mezi italským režimem DST a budoucí implementací Pilíře jedna v rámci inkluzivního rámce OECD/G20.

Závěrečný příspěvek s názvem „*Public Budgets in the Context of ESG Rules and Sustainable Development in Czechia*“ přednesl děkan Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze prof. JUDr.

Radim Boháč, Ph.D., který se ve své prezentaci zaměřil na otázku, proč klasický ESG rámec není pro veřejný sektor dostačující. Prof. Boháč zdůraznil, že veřejné rozpočty fungují za odlišných podmínek než soukromé společnosti a že cíle udržitelnosti nelze hodnotit bez zohlednění daní a rozpočtu. Prof. Boháč nastínil rovněž realitu veřejného dluhu v České republice a identifikoval oblasti, v nichž lze prvky související s ESG v rozpočtu již nalézt, zejména Státní fond životního prostředí a rozpočtová kapitola Ministerstva životního prostředí. Tyto prvky však často zůstávají roztržštěné a „neviditelné“, neboť nejsou systematicky označovány ani vyhodnocovány jako součást ESG rámce. Další klíčovou bariérou je samotná udržitelnost, chápána nejen jako environmentální či sociální udržitelnost, ale také jako udržitelnost fiskální. Diskuse se následně zabývala otázkou, jak mohou členské státy, které čelí vysokým strukturálním deficitům, financovat zelené investice bez dalšího zvyšování veřejného dluhu. V závěru bylo zdůrazněno, že pro veřejný sektor by měl být tradiční ESG rámec rozšířen o klíčové finanční parametry, včetně spravedlivého zdanění a odpovědného rozpočtového plánování. Bez udržitelných veřejných financí a řádného rozpočtového plánování nelze cíle udržitelnosti účinně realizovat v praxi.

Celkově workshop „*The EU Budget in the Climate Era*“ poskytl komplexní platformu pro diskusi o proměňujícím se vztahu mezi klimatickou politikou, fiskální inovací a veřejnými financemi. Jednotlivé příspěvky ukázaly, že nástroje, jako jsou EU ETS, CBAM, klimaticky orientované zdanění, daň z digitálních služeb či ESG přístup ve veřejném rozpočtování, nabývají na významu nejen jako regulatorní mechanismy, ale také jako možné součásti udržitelných rozpočtových rámců. Workshop zdůraznil potřebu nově promýšlet tradiční fiskální koncepty ve světle klimatických výzev, a to při respektování limitů primárního práva EU, fiskální suverenity a dlouhodobé rozpočtové odpovědnosti. Současně potvrdil význam akademické spolupráce v rámci 4EU+ Aliance a přispěl k širší debatě o tom, jak mohou veřejné rozpočty podporovat přechod k udržitelnější a klimaticky odolnější budoucnosti.

<https://www.prf.cuni.cz/aktuality/workshop-eu-budget-climate-era-v-kodani-se-venoval-klimatickym-nastrojum-novym-vlastnim>